

Caprinis

ECONOMIE

**Ghid de pregătire intensivă
pentru examenul de bacalaureat**

Cuprins

I. PROGRAMA DETALIATĂ DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA ECONOMIE.....	5
II. FORMULE DE CALCUL ȘI SIMBOLURI FOLISITE	6
III. EXPRIMAREA DINAMICII (EVOLUȚIEI) INDICATORILOR ECONOMICI.....	8
IV. DEFINIȚII.....	9
V. ENUMERĂRI	32
VI. PROPUNERI DE TESTE	47
VII. RĂSPUNSURI.....	137

I. PROGRAMA DETALIATĂ DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA ECONOMIE

I. INTRODUCERE ÎN ECONOMIE: Nevoi umane; Bunuri (bunuri libere și bunuri economice); Resurse economice; Cost de oportunitate; Legea creșterii costurilor relative.

II. CONSUMATORUL ȘI COMPORTAMENTUL SĂU RAȚIONAL: Utilitatea în sens general (intrinsecă); Utilitatea economică: utilitatea individuală, utilitatea marginală, utilitatea totală și reprezentarea lor grafică; Legea lui Gossen; Program de consum; Echilibrul consumatorului; Venitul disponibil/net (V_D); Bunuri substituibile; Bunuri complementare.

III. Proprietatea și libera inițiativă: Subiectul și obiectul proprietății; Atributele proprietății; Formele de proprietate și relațiile dintre ele; Libera inițiativă.

IV. PRODUCĂTORUL/ ÎNTREPRINZĂTORUL ȘI COMPORTAMENTUL SĂU RAȚIONAL:

1. FACTORII DE PRODUCȚIE: Caracterizarea generală a factorilor de producție; Munca; Natura (Pământul); Capitalul tehnic; Capitalul fix; Capitalul circulant; Capitalul consumat; Amortizarea; Veniturile fundamentale în economia de piață; Combinarea și substituirea factorilor de producție. Calculele de eficiență.

2. EFICIENȚA ECONOMICĂ ȘI PRODUCTIVITATEA: Eficiența economică; Productivitatea factorilor de producție (definiție, mod de calcul, exprimare, forme, reprezentarea grafică a productivității marginale și a celei medii, legea randamentelor neproportionale, importanța productivității muncii, efecte, factori și căi de sporire).

3. COSTUL PRODUCȚIEI (COSTURILE): Consumul factorilor de producție; Costul (definiție, importanța cunoașterii lui, tipologia, reprezentarea grafică pe termen scurt, efectele și căile reducerii lui).

4. PROFITUL: Definiție și rol (funcții); Modalități de exprimare și de calcul ale formelor profitului; Căile sporirii profitului; Prag de rentabilitate.

V. PIAȚA – LOCUL DE ÎNTÂLNIRE A AGENȚILOR ECONOMICI:

1. Caracterizarea generală a pieței (definiție, sensurile, variabilele, rolul și principalele forme ale pieței); Cererea și Oferta (definiții, factorii și condițiile de influență, reprezentarea grafică, elasticitatea, forme); Prețul (definiție, importanță, factorii de influență, forme); Prețul de echilibru (definiție, rol, reprezentare grafică); Intervenția directă și indirectă a guvernelor în influențarea prețului.

2. PIAȚA MONETARĂ: Banii (geneză, evoluția istorică, definiție, funcții, valoarea banilor sau puterea lor de cumpărare (a unei unități monetare și a unei sume de bani); Masa monetară (definiție, componente principale, mod de calcul, factorii de influență, cauzele și măsurile de reglarea ei); Caracterizarea pieței monetare și a laturilor sale; Dobânda (modalități de exprimare și de calcul ale formelor dobânzii, factorii de influență); Câștigul și profitul bancar.

3. PIAȚA CAPITALURILOR (FINANCIARĂ): Acțiunile și obligațiunile; Cursul și randamentul titlurilor de valoare mobiliare; Caracterizarea pieței capitalurilor și a formelor ei (primară și secundară); Bursa de valori.

4. PIAȚA MUNCII: Caracterizarea pieței muncii și a laturilor sale; Salariul – prețul muncii; Câștigul salarial.

II. FORMULE DE CALCUL ȘI SIMBOLURI FOLISITE

* **COSTUL DE OPORTUNITATE:** $C.op = -x/y$; $C.op = (-x/y) \cdot P_x$; $C.op = (-\Delta x/\Delta y)$; $C.op. = (-\Delta x/\Delta y) \cdot P_x$.

* **UTILITATEA BUNURILOR ECONOMICE:** Utilitatea individuală (U_i); Utilitatea totală (UT); Utilitatea marginală (U_{mg}); $UT = \sum U_{mg.} = \sum U_i$; $U_{mg.} = \Delta UT/\Delta Q$.

* **FACTORII DE PRODUCȚIE (FP):** Munca = M ; Natura (Pământul) = N (P); Capitalul tehnic (real) utilizat = K_T (KT); Capitalul fix = K_F (KF); Capitalul circulant = K_C (KC); Amortizarea anuală = A ; Timpul de amortizare = T ; Rata (cota) de amortizare = R_A ; Capitalul tehnic consumat = $K.cons.$; Rata marginală de substituție = R_{ms} ; Productivitatea marginală a unui factor de producție (x) = $W_{mg}(x) \rightarrow KT = KF + KC$; $K.cons. = A + KC$; $A = KF/T$; $R_A = (A/KF) \times 100 = (1/T) \times 100$.

* **EFICIENȚA ECONOMICĂ ȘI PRODUCTIVITATEA:** Eficiența economică = E_e ; Productivitatea factorilor de producție = W_{FP} , Productivitatea (muncii, naturii – pământului, capitalului) = W_M ; W_P ; W_K , Productivitatea globală = W_G ; Productivitatea muncii exprimată prin numărul de lucrători (L) sau prin timpul de muncă consumat (T) = W_L sau W_T ; volumul producției = Q ; Productivitatea medie = \bar{w} ; P = prețul de vânzare $\rightarrow W_{FP} = Q/FP$; $W_L = Q/L$; $W_T = Q/T$; $W_{N(P)} = Q/N(P)$ P ; $W_K = Q/K$; $W_{mg.}(L) = \Delta Q/\Delta L$; $W_{mg.}(T) = \Delta Q/\Delta T$; $W(u.m) = W(u.f) \times P$; Unde: $u.m$ sau $u.v$ = unități monetare sau valorice; $u.f$ = unități fizice sau naturale., $Q_T = \sum W_{mg.}$

* **COSTUL PRODUCȚIEI:** Costul: de producție, total, de distribuție = CP , CT , CD ; Costul fix și variabil = CF și CV ; Costul marginal = C_{mg} ; Costul mediu (unitar): fix, variabil și total = CMF , CMV și CMT ; Costuri materiale și salariale = $C.mat.$ și C_s ; Alte cheltuieli = $a.c.$; Consumul specific sau tehnologic = $C.sp.$ sau $C.thg.$; $\rightarrow P = CMT + Pr./u.p$; $CT = CP + CD$; $CT = C.mat. + C_s + a.c.$; $CMF = CF/Q$; $CMV = CV/Q$; $CMT = CT/Q = CMF + CMV$; $C_{mg.} = \Delta CT/\Delta Q = \Delta CV/\Delta Q$; $C.sp.(u.f) = KC(u.f)/Q$ și $C.sp.(u.m) = KC(u.m.)/Q$.

* **PROFITUL:** Profitul: total, marginal și mediu (pe unitate de produs) = $Pr.T$, $Pr.mg.$ și $Pr/up.$; Venitul marginal și cel total = $V_{mg.}$ și VT ; Cifra de afaceri = $C.A$ sau $VT.$; Profitul brut și net = $Pr.b$ și $Pr.n$; Profitul normal (obișnuit sau ordinar) = $Pr.N$; Profitul suplimentar (supraprofitul) = $Pr.s$; Profitul economic = $Pr.e$; Profitul de monopol = $Pr.M$; Impozitul pe profit = $Iz(Pr)$; Rata profitului față de: cost, capitalul tehnic utilizat sau cifra de afaceri = R_{pr}/CT , R_{pr}/K_T sau $R_{pr}/C.A$. $\rightarrow Pr.T.(Pr.b., Pr. rezidual) = VT - CT = Pr./u.p \times Q$; $Pr./u.p = P - CMT = Pr.T : Q$; $Pr.mg. = \Delta Pr.T/\Delta Q = V.mg - C.mg.$; $Pr.n (admis) = Pr.b - Iz.(Pr.b)$; R_{pr}/CT (rata rentabilității) = $(Pr.T/CT) \times 100$; $R_{pr}/K_T = (Pr.T/KT) \times 100$; $R_{pr}/C.A = (Pr.T/C.A) \times 100$.

* PIAȚA ȘI ECHILIBRUL SĂU (PREȚUL DE ECHILIBRU):

A. CEREREA DE BUNURI ECONOMICE: Cererea = $(Q_c; C_e)$, venitul = V ; Coeficientul de elasticitate a cererii în funcție de preț și de venit = E_C/P și E_C/V sau K_C/P și K_C/V . $\rightarrow E_C/P = -(\Delta\%C : \Delta\%P) = -(\Delta C/C_0) : (\Delta P/P_0)$; $E_C/V = \Delta\%C : \Delta\%V = (\Delta C/C_0) : (\Delta V/V_0)$; Tipuri de cerere (elastică, inelastică, unitară, pentru bunuri: normale, inferioare, de lux).

B. OFERTA DE BUNURI ECONOMICE: Oferta = $(Q; Of.)$, Prețul = P ; Coeficientul de elasticitate a ofertei în funcție de preț = E_Q/P sau K_Q/P . $\rightarrow K_Q/P = \Delta\%Q : \Delta\%P = (\Delta Q/Q_0) : (\Delta P/P_0)$; Tipuri de ofertă (elastică, inelastică, unitară).

C. PREȚUL DE ECHILIBRU = P_e ; Cantitatea de echilibru = Q_e (cererea total satisfăcută = oferta total satisfăcută).

* **PIAȚA MONETARĂ:** Banii = B , Banii (masă) numerar = $B.N$ (M.N); Banii (masă) scripturali = $B.S$ (M.S); Masa monetară = M ; Puterea de cumpărare a unei unități monetare și a unei anumite cantități de bani (valoarea reală a banilor) = PCB și PCM ; Viteza de rotație (circulație) a banilor = V ; Valoarea bunurilor economice vândute pe credit = $BE(Cr)$; Plățile ajunse la scadență = $Pl.s$; Numărul de tranzacții = T ; volumul bunurilor economice supuse schimbului (marfare) = Q sau Y ; Dobânda: simplă, compusă, activă (încasată) și pasivă (plătită) = $D_s, D_c, D.a(\hat{i})$ și $D.p$; Câștigul bancar = $C.ș.B.$; Profitul bancar = $Pr.B$; Cheltuielile bancare de funcționare = $Cf.B$; Creditul = $Cr.$; Rata dobânzii = d' ; Rata dobânzii active și pasive, nominale și reale = $d'a$ și $d'p$, $d'n$ și $d'r$; Durata acordării creditelor = n ; Indicele general al prețurilor = I_{GP} ; rata inflației = ri ; Suma finală (totală) încasată (plătită) de bancă = S_F sau S_T ; Suma inițială depusă la bancă (depozitul bancar) = S_0 (Dep.B). $\rightarrow M = BN + BS$; $M = (PxQ)/V$; $M = [P \times Q - BE(Cr.) + Pl.S] : V$; $PCB = 1/P$ sau $PCB = 1/I_p$; $PCM = M/P$; $D_s = Cr \cdot n \cdot d'$; $D_c = Cr.(1 + d')^n - Cr. = S_T - Cr.$; $C.ș.B. = D.a - D.p = Pr.B + Cf.B$; $d'a = (D.a/Cr.) \times 100$; $d'p = (D.p/Dep.B) \times 100$; $d'n = d'r + ri$; $ri = \Delta\%P$.

* **PIAȚA CAPITALURILOR (FINANCIARĂ):** Cursul/Prețul acțiunii (A) și obligațiunii (O) = $Cs.A$ și $Cs.O$; Rata dobânzii pe piața monetară = d' ; Randamentul acțiunii și respectiv obligațiunii = $Rd.A$ și $Rd.O \rightarrow Cs.A = Div./d'$, $Cs.O = D/d'$; $Rd.A = (Div./Cs.A) \times 100$, $Rd.O = (D/Cs.O) \times 100$.

* **PIAȚA MUNCII:** Populația totală a unei țări = PT ; Populația aptă de muncă = PAM ; Populația aptă de muncă disponibilă sau nedisponibilă = $PAM.d.$ sau $PAM.nd.$; Populația activă disponibilă = PAD ; Populația ocupată (efectiv activă) = $P.O.$; Numărul de șomeri = $\$$; Gradul de ocupare = $Gr.O$; Salariul nominal = SN ; Salariul real = SR ; Prețul bunurilor de consum = $Pc.$; Salariul nominal, brut și net = $SN.b$ și $SN.n$; Câștigul salarial nominal și real = $C_ș.S.N$ și $C_ș.S.R.$

$\rightarrow PAD = PO + \$$; $PAM = PAD + PAMnd.$ sau $PAM = PAM.d. + PAM.nd.$; $SR = SN/P$; $Gr.O(PAD) = (P.O/PAD) \times 100$ sau $Gr.O(PAM) = (P.O/PAM) \times 100$.

III. EXPRIMAREA DINAMICII (EVOLUȚIEI) INDICATORILOR ECONOMICI

*** DINAMICA (EVOLUȚIA) INDICATORILOR ECONOMICI**
(de exemplu: Q, W, Pr., P, CT etc.) se exprimă în:

I. mărimi absolute: $\Delta Q = Q_1 - Q_0$, unde: $Q_1 (Q_0)$ = producția în perioada curentă (1) și într-o perioadă anterioară sau de bază (0).

II. mărimi relative (procentuale): $\Delta\%Q = I_Q - 100\% = (Q_1/Q_0) \times 100 - 100\% = (\Delta Q/Q_0) \times 100$. Unde: I_Q = indicele producției.